

The First Telugu Bi-weekly in Andhra Desa. The only Telugu Newspaper
for H. E. H. The Nizam's Dominions.

గోలకొండ పత్రిక

10304వోతి బుధవారము శనివారము ప్రకటింపబడును
~~10250~~ హద్దాబాదు దక్కన్

Golconda Patrika. Hyderabad, Dn.

సంపుటము ౭ } శా. శ. ౧౯౦౪ ఆంగీకృతము ను. వైశాఖ బి. ౨ బుధవారము 25-5-32 { సంచిక ౭

పండిత కేశవరావుగారు



శ్రీ గౌ. మే. ౧౯౦౪ ఆంగీకృతము ను. వైశాఖ బి. ౨ బుధవారము
 పూనా నగరముందు క్రింద వ్రాసినట్లు



బొంబాయి దారణు దురంతములు

విల్లుపనివాండు కూడ కలహమున జేరుట

	శని	ఆది	పౌష	మంగళ	బుధ	గురు	శుక్రము
హేలంబునవారు	5	29	34	32	11	8	129
గాయపడినవారు	96	371	306	238	98	80	1139
పోలీసు కాల్యాల సంఖ్య	1	10	20	26	—	—	87
గృహపహన ప్రయత్నములు	—	16	40	24	7	—	87.

బొంబాయి ఆల్లరులు

మొత్తము ౧౫౦ మంది

మృతి సెందుట

మహమ్మదీయులు ట్రామింగ్ వారి వేసి బండ్లలోని హిందువులను హింసించుట

జూలై ౧౦, మే ౨౦.

అల్లులు రిహానుస్త్రిట్ లో మహమ్మదీయులు హిందూగా నన్నారు. ఆ పిచ్చులవారు ట్రామింగ్ ను నిలిపివేసి అబద్ధం నన్ను హిందువులను కొట్టిరి. ఒకటిను కత్తిలో పొడచిరి.

రెండు యింట్ల తగులబడినవి.

దారిని జోపుకొని కొట్టిరి.

పోలీసువారు మావారిని అరెస్టుచేయవచ్చును. ఇప్పటివరకు ౧౨౦౦ మందిని అరెస్టుచేసి వరాలి భాల్సలో నందిరి. ౧౯౨౯ లో ఆల్లరులు జరిగినపుడు అరెస్టుచేయబడిన వారినిగూడ నశనలో యిందిరి. ఈ ఏను కోకాలలోను మొత్తము ౧౭౦ మంది మృతిచేసింది. వీరిలో ౩౫మంది మహమ్మదీయులు ౧౩౫౦ మందికి గాయములు కలిగినవి. ఇప్పటివరకు నందిగారు లో విడి విడి కొట్టాటలు జరుగుచునే యున్నది. గానిగుంపులగాడి కొట్టాటలకుడ పోలీసువారు. సైనికులు నిరోధించు చున్నారు.

నేను ముగ్గురు నదిపోయిరి. ౪౦ నందికి గాయములు కలిగినవి. ఇదివరకు గాయములు కలిగినవారిలో ౧౨ మంది నేను మృతిచేసింది.

సమాధాన సంఘము

నిన్ను ను సమాధాన సంఘమువారి నిఖ జరిగినది. అధికారపత్రములు లేవి లుంబులెచ్చుకారులను నిరోధించలేదు. చాల మంది టిపాకులవారు ఆల్లరి గుంపులకు తాళిపెనుచున్నారు. గాని వారిని మూసివేయలేదు. పోలీసు మిలిటరీ డ్రగ్ ముల నింకను హిందూగా పంపవలెను. అని పోలీసు కమిషనరుకు తెలియజేయుటకు తీర్మానింపబడినది.

ఈ సంఘమునండి మోకతాలిగారు లేచిపత్రికను, అధికారపత్రములను గూడ నొక ప్రకటనను చేసిరి.

కాంతి ప్రయత్నము హేకతాలి గారు

కాంతిని సలకొల్పుటకు నేనుచేయవచ్చునంత ప్రయత్నము మరెవ్వరును చేయలేదు.

అని మాతలా హేకతాలి గారు బల్ల గ్రెడ్డి వల్లుపనివాలుల పలకెగాని కంతుడక్కి మోగి నట్లు ఖతీయనక దూది దిండు భృగినింట్లకు దుబ్బునుచున్నది. ప్రతి నాయకులకు గలదు.

భాగ్యము నింతయెంతయో కావించిన పిల్లని సంఘం నమయమునందిట్టి ప్రయత్ని గవలరు చుట యెంతయు చింతాకరము. నేను నాయకులలోనిచునది యాకాంతి మెల్ల నగును పనినదియే యుండుండగు గాని, యెవరివలన నీ నియంత్రణ సమకాలినిగా కానేరదు. హిందువులు మహమ్మదీయులు నొకరి కిచ్చుటల వాకరు కోయటకు సంసిద్ధులయి యున్నారు. నాయకులును ప్రభుత్వమువారును నీ దిక్కు ములగునాలో వలసలు చేయుచు నొకవంక నాయకా నక్షిలుతోడను, వేరొకవంక న్యాయ సమితివారిలో డి. ప్రయత్నములను చేయవచ్చును. గుండాలును దిగ్విధానము చేయవచ్చును, నాగడిముల సరికట్టుటయు, నాన్లులకు శివము నొసగుటయు ప్రముఖులందరికిని కర్తవ్యములయి యుండును. ఇంకన కల్లోలము రిగ్గడను. అలజటి విల్లులున్న తో లలకును ప్రాకార. సంపన్నతకు చేరియు యును క్రోధములను సానుభూతి గడించిన హిందువులపై ఇట్టి కార్యములకు బానిసగారిని. నాయకులను. సైనికులను పంపుకొని యుండుటయు ప్రయత్నములయి యున్నది. తిక్కత కట్టలవారు. తిను యెనున్న దొంగలను పర్యవేక్షించి యింతయు జోషములకు పని చేయవచ్చున్నారు. ఇంక నుత్తేజములు చల్లారలేదు. ఇట్టి ప్రయత్నమున నాయకుల లిండియిని మోకతాలివంటి వారు హిందూ సంఘములను లేచి హిందువులే మహమ్మదీయులు. హిందూని వేధించుచున్నాడు అని పల్కినచో నీవాక్యముల వలన సెలకెందురు మహమ్మదీయులు లుక్తములకు బానిసవచ్చునో యెట్టివి హిందూ దురాగతముల కుద్రమింపవచ్చునో యుచింత వారి కలుగకలదు గల నేను ముగ్గురు. హిందువులయెడల గల నేను ముగ్గురుమును పక్షింతుల కిది యెంతవని కుడకరించునో బుద్ధిగలవాండునగు గ్రహించ గలుగుదురు అందరిని నిందించుటయు కాంతి ప్రయత్నముల నెరుపునా రీతిరూపును సుగ్గడించిన వల్లులేనా

యియ్యది? ఇలాగకు వాంట్లనుచేసిన గొందరు గుండాలో గావచ్చును. దురాధారములకు బారవలయుం దినట్లయి లేదు. ముగ్గురినొక వార్తాపత్రికా ప్రతినిధి యుచ్చరించిన వల్లులును, యాకాంతియను పాక్షింబు చెప్పిన మాటలును సరి పునుజేత మదాను గాకగో దాను గారు గవర్నరుగాకాంతి పల్కిన వాక్యములును నిందలినట్లయి నుండుచేయవచ్చును. వీరు వాలంటీరులు కాకపోవచ్చును. వాలంటీరు లయియుండి యు మరొకేవేలను తమవిధిని విస్మరించి యుండవచ్చును. ప్రమాదోపేక్ష కావలసి యని యుండగా నీవాలంటీరుల తక్కుయెంతో మొదటి మూడు నాలుగు దినములలోను హిందువు లుద్ధయి మృతులయి విడిచి రియే వేసినను హిందీరనటకు నిరస్తమయి నిశేములున్నవి. ట్రామిలు నాసి యందలి మహమ్మదీయులను దిగిపోనిచ్చి విగిరిన హిందువులను హింసించుట యెట్లయి కానేరదు. ఉత్తేజమునది. ఒకరి వనవలసినది కాదు. హిందువులయినను మహమ్మదీయు లయినను నుత్తేజమున వట్లు తొలగింతురనట సామాన్యమూ సవధియు. కాని యిట్టియెడల నిష్టి యున్నాననులు నచ్చప్రతిపాదకములేరునగునని ప్రతి స్పరములు కానేరవు.

(సమర్పింపి)

అబద్ధపు సాక్ష్యము యిచ్చిరిని

పాడు కనిపెట్టులుమీద కేసు

రాజమండ్రి, మే ౧౯.

డాక్టరు బ్రహ్మోత్తమ్యుల ములహాల్లాస్ గా నా శని దినపురా రాజగర్హి నై రాజమండ్రి పోలీసు వారు రాజమండ్రి గాయముల మేజిస్ట్రేటు కోరుతూ ఇందియన్ పీజిలకోన్స్ ట్రీబునలు లాల్ మంతుమెలు ఆక్ర ౧౯౨౯ నలపు గి వ అరెస్టు క్రింద లేచిన కేసు గాయముల మేజిస్ట్రేటుగారు ను కి. వి. లాలక్ష్మయి అరెస్టుగారు ఎన్. వి. వి. ఎన్ కొట్టివేసి ౨౦౧౬ ఎల్లరకు విడిచివే. ఆ కేసులో రాజమండ్రి హైదరాబాద్ పీజిలు అచ్చుల న్యాదిగారు సాక్షియిచ్చిరి. వీరి సాక్ష్యము అచ్చుల సాక్ష్యమునిచ్చి వీరి సాక్ష్యముతో వలూ పాపుల పంపిచ్చి రోధములకు భాగములన్ను వచ్చును ఈ సాక్షిబుద్ధిపూర్వకముగా అచ్చుల సాక్ష్యము చెప్పినది ౧౯౦౬నల ఇందియన్ పీజిలకోన్స్ ట్రీబునల ౧౯౧౩ వ త్తేక్షన ప్రకారము చేరుచేసినదిని కాట్టి అచ్చుల స్యాదిగారి మాన క్రిమిలు ప్రాసిజరు కోడ్ యొక్క ౧౯౧౩ రిటెన్ త్తేక్షనల ప్రకారము వర్తకజరిగి అయమూన కేసు దాఖలు చేయవలసినది కోరుతున్నాడు ములహాల్లాస్ నాగం చిరభిమురాజగర్హి తరఫున ఈ నెల ౧౦ న తేదీకి పిటిషను దాఖలు చేయబడు. ఈరె ౧౬ న తేదీకి పిటిషను. వాయిదా వేయబడు. ౧౬ న తేదీకి విచ్చిరి అచ్చుల స్యాదిగారి క్లిష్టములగునా ౪ నెల ౨౦-న తేదీకి వాయిదా వేయబడు.

[illegible]

వల్లెలూరి (వజ్రల నివేదనము)

బొల్లె వల్లి

(విలేఖ)

గోపాలరెడ్డి గొంకాలయనము.

శ్రీ గొంకాలయనము ౧౯౨౭ సంవత్సరమున స్థాపించబడినది. రెండు అల్పార్థుల నీడల తులక మంత్రాన్ని కుట్రములను బాటియినాయకుల వి శ్వో నటమలతోను నర్పణం భవనముగలకై యు న్నది. అంతభయమునే శ్రీయ్యర రావి. లక్ష్మీ వల్లి గృహన కార్యదర్శిగను శ్రీయ్యర కులంబ నే త్రయ్యగారి ను సోదరు కార్యదర్శిగను వని శేషము నుండిరి. వీరిగొంకాలయార్యవృద్ధి తేనెపి పి మోగించుమునా వై కాళిహరి తేనెపి గ్రంథాలయ భవనమునందు పరిశ్రమించునను నూడి నూరి నమగా తిహారీ, సుదర్శనగారిగను కార్యదర్శియగు నున్నారే. వీరునూరా పూర్వ కార్యదర్శియవలెనే యుక్తావస్థానగా కార్యదర్శి పాద మెండునెరచుచున్నాము.

ప్రస్తుతం గోకాల్పయ చాలా

వీరల సంకల్పశక్తితో బ్రతిమలువడచిరసముగా నున్ను కల్పలు కల్పించుటకు విరాగించిరి నం నులకు శ్రీగూడుతు మాదిగవారిని సులభముగా లోను మక్కి దారు కివసముగా గొట్టెను. బ్రాహ్మ పుత్రులతో గోకాల్పయ చాలా, అప్పటినుండి నానై చాలా తేనెపి పొందిన పరిగ్రహముగా ల లోనను మాడుగులకు ద్వేషము, రోషతీర్థమున్న మత్తెదారు గారికి చానాతేనెపిగరి వచ్చెను.

రవకభయలూ లేక భవకభయలూ

ఈ గాగ్రమునందు గోమట్ట, తిమివడియండి ముందు అపార్థయగా పోలీసు వారికి తిమివడి యనునట్టి తెచ్చిరి బండుకేసిరి. దానిపై పోలీసు వారు గోమట్టందరిపై అపార్థయము యొనగన మాగించిరి, అపార్థయైన భావలూకి, చాలాచే న్నదనుని భయపడి, తిండికల అయిదు రూపాయల లంపత్తుచే నాలకము ముగించిరి. ఇటువంటి విషయ వివరములు పరిగ్రహయందు ప్రాయశఃకారణమునందు పాకముల ప్రశ్నించుకొనెను. ఇటువంటి వివరములు గ్రామములయందు పరిగ్రహావస్థయందు నున్నవి. పై నుచుకొనుట నీర్వేదిత్రవ కొంది, తిమివడివారిని పరిగ్రహించికి తోట్టుతో దీసికొరెను.

గాలిపల్లి

(వల్లెలూరి)

ఇష్టానికి పాకాలంది మెట్టి వేరుమటుల రకార్థకాలం పాథ్యయల ముద్రకర్త పిల్లి

(కవి: విగ్రహము) కవిగ్రహము జ్ఞాన యుద్ధమునకి వసుధను మిడి సరివేర్చి (అల్పార్థ) పాకాలయ మె డి చేయుటచేసిరి. ఈపాకాలయ యుపాధ్యాయు లకు ౧౯౩౭ భవన అల్పార్థుల ముగిసిరి యి దివళక వేరసములు లభించుచు నీరిగొంక

రి గిరికా ఫ. అనుగ్రామ సెనుండినే వేరసము పొగతేనె కేలియ్యుచున్నది. వీరు వేరసముల కోరిక జల్లయినా సెనుం గారియొద్ద రెండువ ర్షములను విష్ణు ముల బ్రహ్మగారిని, కానిన క్షుర్య రము బడియూ భాగ్యముల వారికి లభించలేదు. ఎన్నయో చక్కయములు నాజునవారోచే న్నవారిని. దానిపై వేసేను చేయకలను నదరు నీటిని ముంపారితాపేను. ఇంతలో రావనములో అనితెచ్చి యూరకించుచు వచ్చిరి. కావనం! ఉపాధ్యాయులు నూడ నేనోచేసే తరములు గాలన నే విద్యారముతో పాకాలంబ నేన పూర్వమున లెనే చేయుచువచ్చిరి. గ్రామములలో ఉపాధ్యాయు ల్ని నెంతోవృద్ధావస్థనూ చేరేచెప్పి నట్టితరము. చారుయ్యయో కష్టములకు లోనై యుద్ధివృద్ధా వస్థకార్యము నేనోచేసేవను నుచుకుటనీ కేరములు కూడ చిట్టచివరకు మెంతులు పరికాంధరము పాథ్యాయముగా విరధాధారములు తేనివృత్తతే న్న ర్థవేరసములు గల ఏను ద్వోగములలో బ్రతీతి యుంచుచును. ఇట్టియెడలనే బ్రక సంవత్సరము లేక నాటికి దిండినకాలమునండి తరములు చిక్క కపోయినలో వారిగరి యేనుకావనననిన! వారు అప్పులుగైకొని పిలువబనిర్వహణము చేసినాడు నవచ్చిరి. మార్కెట్టున వేరసములు లభించునా మేమిట్లును యుగరూపా విముక్తులనుయెగ్గరనా! యిది కొందరియారితో మెరుగు చేరకుచుండి రి కానివారి కార్యాగ్రహణమున ౩౭౫౦ ఫ. అర్థితాపై నెలలో గారికి మొపాతెనియా పా కాలిమాకు నుండి వీరిగింది యంతములు గల ము రానిలా వారించినది.

దనుసెనిదిది ఇష్టానికి పాకాలంబు ౧ అలాగు ౧ ౩౧ ఫ. నుండి నవోయును విముక్తులగుం జాయువలేను కాక పై రకాలాలు బాగ్నినా పను భుజిపడచవచ్చును.

పై మురానిలా ర అర్థితాపై వారిన కాకి చేయబడింది. అప్పుడు మానమునండి గంజాయి ము తేదగి అర్థితాపై నెలలో కేలియ ఎగతులు మెరలఅపార్థయమో బుద్ధియవలను వారికి చెప్పి వలసిని యావత్సర్గములైన. వారిజిజ్ఞాస నెల లోనే వీరినై గ్రామములలో ప్రవహించి నాటి లోననె లభించుగలగనో పాకాలంబు పొందు చుండిరి. ఈ అయనమానముల కేరములను నానెను! అప్పటినిన నాయరకుంచురా? వా ను ముగిసిరిగి బాధ యుచున్నాడు. వినవై ద్రవిష్ట ప దీయించునాడు. ఇట్టిదశలో ఉపాధ్యాయులకి రిక్త మ్మో కుమారులై యున్నాడు.

విద్యారవివరములలోనే “గంజాయి” లేనది బ. జనవామావ్యయలో విద్యయ వ్యాపివశో యులకు గాగ్రముగియునను పాకాలంబు లెలిగి లుపరిమిలకు సకాళయను ఉన్న పాకాలంబు నైతి చేయ జూతుట కోచేసియారేము. ఉదెరము గా విద్యగలంబు బడినను పోల్లవల్లి పాకాలంబు కే ము తోగ్రహములను పోలీసు కేసుగొని విద్యయ నుండి ఉపాధ్యాయులబ్రట్టి వారికినియు భరించెర మకాలంబు విద్యార్థియను చేయుచగలరిని వి క్షయించవచ్చునా! పాకాలంబు విరయించుట

గ్రామజనలకు విద్యార్థిగంభయ అంతుండ తేము బియ్యే యగును ఇంతగొన్ని ప్రాగ్నిమర్త పాకాలంబు లోకతే భయం పాకాలంబుగా తేయుటకును అలోచించుచున్నారని వినుచున్నాము. ఇది పాడి గాడు. రాష్ట్రమునందీ యుద్ధిని పాకాలంబు విర మించుటకై యాజ్ఞలు గావించబడి నో!

కావనయములంబు పోల్లవల్లియవారు పై యంతములంబు విరాగించి పైపాకాలం పాథ్యాయులకు గనగర ఫ. అర్థితాపై నెలవరకును వారికి రావలసిన తేనెముల క్షేర్యలో నీర్వీయ నన్నా టుల గావింపను పాకాలంబు విరయించి నట్టి యుండి వాను యిరగారాధారములు లేని వానగాన వారిని మరల యావదవిలోనే నియోగించియుపా థ్యాయులను పోలీసులకు కృతార్థులనుగా తేయుచు గాక.

చేపరకొండ

చేపరకొండ రహదారి

గోకాల్పయచేపరకొండ ౩) నూరి చాలాలా విరిగిపోయినది. కాంగ్రెసుకు, అర్థితాపై మి గ్రామలం మనమునా కేసుపా అప్పులు కాలా వానాకు నుగంకంబు జనూబుడి చేయుట విశ్వ యము. వీరునుకుల నెగ్గవచ్చుములు. నెగ్గవచ్చు నైతులగు చాలావివేషంబు లాకరమైన యుటవృ థము కాన పోవు మట్టాలింకు అగ్నికర గోకాల్పయ. వాండ్లయొకరు మరవృత్తమునా! నై తులపైవచ్చునో నెగ్గవచ్చుచున్నాము. వీరైతెను. వారికివ్రుండునీ మో కాపికిరెపూర్వమునా! వ్రుండి యున్నది. వారికికావలసిన వారోచున్నాడు. బ్రిగ్ కిన్ బెల్లూరిమెలంబు దానూబడి వివశగిన్ని బ్రిగ్ కిన్ గాగ్నియను ౨౨౦ ౪౫ రెండులు పట్టిపది అప్పుల వీరునాట బు ఎరెమూర. న పత్తిర వి రాగి మెరల నూరిన! కనిగరగ లేదావనయనూ డ్డడి. మి సురంగియూ కానూకే తేనెగొండ గోకాల్పయలో బిగ్గిరెపిగిండు. వనివాను నెరి పోయేములేదేను. ఇచ్చట గే బి యును మి కాం చేసి అప్పుల మొకా! జనూబుడి అగ్నిచేయ క పల్లగ. బడల బెల్లూరి యావచ్చు బెల్లగ బోయినాడు. వారికే బిగిని వీర బెల్లూరిమెలంబు తోరచేయక ఫు. బి యునగా సురంగియూ బం ద్దనపట్టి బిగ్గిరెపి అరిచిపేను (మనూచ్చుకు పా) రిపోయి జనూబు, రావివాండ్ల మొకత్ర లీ, బు దరిపట్ట చూచుటవచ్చును. పై వాగ్ని. తేనెవరచి పామండ్రివే నెలగొండ నైతిరి. అక్కకూడా చేస:గొండ పోకేలు జనూబుడి కాతేనెల బస గామెకు బెల్లగ మోలానకు కట్టుకొని పోయియు వినుచున్నాము. గమాయములకు నెగ్గనూ వాన గయరి. ముగిసాక. మొగలూము వ్యవశయ తిరిగియప్పుల తలపెండ్రించు. నూర్వపగ వీరపల్లి నెల్లి రేవడలెల్లూరము. (విలేఖ)

తోర్తివల్లియము మొదటివల్లియ విరా అలాగు, ౩౭౫౦ ౧౯౩౭ ప్రకృ కాగ్రము లోను. రెండు మరవృత్తంబు ప్రతియం ౫ ౨౦౦౦ ప్రకృ అయిపొందినది ౫ ౫౦౦౦ తేనె పాథ్యాయానికి అల్పార్థయముల గానా లు పట్టికి నెలవరకే ముగిసి పాథ్యాయముల కేసులంబులు. వివరము: ౨౦౦౦ ౫౦౦ 510 A ౩౭౫౦ ౫౦౦౦ (రెడ్డి మ్మో పాకాలంబు విద్యార్థి మ్మో కానూబు (కల్పగో)



బాబువిక చంద్రపాలు

ల్లీక చంద్రపాలుగారు శేరివారిమహా క్షేత్రమునకు వచ్చి చాల దినములు గడుచున్నది. అతడు చాలా దినములు గడుచున్నది. అతడు చాలా దినములు గడుచున్నది. అతడు చాలా దినములు గడుచున్నది.

వీరి గంగా వ సంవత్సరమున అనగా మూడవ గంగ వ సంవత్సరమున జన్మించిరి. వీరి ఆ సంవత్సరమున జన్మించిరి. వీరి ఆ సంవత్సరమున జన్మించిరి.

గంగ వ సంవత్సరమున జన్మించిరి. వీరి ఆ సంవత్సరమున జన్మించిరి. వీరి ఆ సంవత్సరమున జన్మించిరి. వీరి ఆ సంవత్సరమున జన్మించిరి.

గంగ వ సంవత్సరమున జన్మించిరి. వీరి ఆ సంవత్సరమున జన్మించిరి. వీరి ఆ సంవత్సరమున జన్మించిరి. వీరి ఆ సంవత్సరమున జన్మించిరి.

వీరి గంగ వ సంవత్సరమున జన్మించిరి. వీరి ఆ సంవత్సరమున జన్మించిరి. వీరి ఆ సంవత్సరమున జన్మించిరి. వీరి ఆ సంవత్సరమున జన్మించిరి.

and thousands of detainees in south & Bengal. Are we to present him with the impending famines are we to present him with the black bills (Rowlatt act) మేము యువరాజును లాక్కోనియియున్నాము. అతడు చాలా దినములు గడుచున్నది. అతడు చాలా దినములు గడుచున్నది.

గంగ వ సంవత్సరమున జన్మించిరి. వీరి ఆ సంవత్సరమున జన్మించిరి. వీరి ఆ సంవత్సరమున జన్మించిరి. వీరి ఆ సంవత్సరమున జన్మించిరి.

వీరి గంగ వ సంవత్సరమున జన్మించిరి. వీరి ఆ సంవత్సరమున జన్మించిరి. వీరి ఆ సంవత్సరమున జన్మించిరి. వీరి ఆ సంవత్సరమున జన్మించిరి.

వీరి గంగ వ సంవత్సరమున జన్మించిరి. వీరి ఆ సంవత్సరమున జన్మించిరి. వీరి ఆ సంవత్సరమున జన్మించిరి. వీరి ఆ సంవత్సరమున జన్మించిరి.

వీరి గంగ వ సంవత్సరమున జన్మించిరి. వీరి ఆ సంవత్సరమున జన్మించిరి. వీరి ఆ సంవత్సరమున జన్మించిరి. వీరి ఆ సంవత్సరమున జన్మించిరి.

వీరి గంగ వ సంవత్సరమున జన్మించిరి. వీరి ఆ సంవత్సరమున జన్మించిరి. వీరి ఆ సంవత్సరమున జన్మించిరి. వీరి ఆ సంవత్సరమున జన్మించిరి.

Advertisement for 'G.M. S. S. S.' (G.M. S. S. S.) with Telugu text and a decorative border.

దర్శనము (Darsanam) - వీరి గంగ వ సంవత్సరమున జన్మించిరి. వీరి ఆ సంవత్సరమున జన్మించిరి. వీరి ఆ సంవత్సరమున జన్మించిరి. వీరి ఆ సంవత్సరమున జన్మించిరి.

వీరి గంగ వ సంవత్సరమున జన్మించిరి. వీరి ఆ సంవత్సరమున జన్మించిరి. వీరి ఆ సంవత్సరమున జన్మించిరి. వీరి ఆ సంవత్సరమున జన్మించిరి.

ఇట్టిగో ధర్మము రచించి అంధో బాధ్యులు
 వకెంతో నవతేజమును శ్రీ అప్పల నామి గా
 మార్చి కేశానినానమాయా స్వామియను అం
 ధోలు ఇట్టిగో ధర్మ లక్ష్యమునంది తను న
 కాలిగో ధర్మము మూలవారస

వైద్యశాల

(3)

౧ ఏ నరసాచార్యులు

(౩ వ నందిక కేసువాయి)

ఈ వ్యాసమునందు ఉన్నానియూ వైద్యశాల యందలి రిపిరీత విషయముల గూర్చి వ్రాయవలయును. ఇక్కడకి వచ్చుట కొరకు కొన్ని వస్తువుల తప్పక తెచ్చుకొనుటయియున్నది. ముఖ్యముగా నిర్మల త్రాగుల కొక డెయి, ఒక పాతబాన లోట, కొన్ని పండ్లపుల్లలు, చేతులు తుడుచుకొనుటకు నొక గుడ్డ వైచ్చిన వస్తువులు అల్పవిలువైన వైద్యవస్తువుల కొరకును నున్నవి. వానిలకు నూర్చి వేరగ తెచ్చి రకవనము. నేను వైద్యాలయమునందును మండగా వండ్లతోముక వాన పట్టియున్న కొంగుల నెంతయందో చూచితిని. వానిలకు గలగుల నూర్చులకునూర్చి నేనుగ్రామము నేనననము. పైగా భోజనముచేసిన తరువాత తన చేతులు తుడుచుకొనుటకు గుడ్డతో ఒక్కడొకటి నీరుపూరు తనుచున్నయుండు భోజనతో లేక కొనాకొనగా ఆటముచేయుచుండి వానిని త్వరిత వానపట్టునట్లుగా చేయుచుండిరి. లేక మరొక పద రోగులు తమ చేతుల తాము వానిని పరుపులబ్బుతు, తుడుచుచుండగా వారికి వాని వాకరులు కొట్టటంబునుండు చూడ నూడ నవవ్యాధులుగ నుండెను. ఇతర నవనారమున గూర్చి ముఖ్యముగా చెప్పవలయున్నది. ఇక్కడ కొంగుల రోగులకు ౩ లేక ౪ నెలలవరకు నుండెను. ఇన్ని నెలలు వారున్నన మేలేయరు. వారు స్నానముచేసి ఏమి తప్ప లేకపోయినప్పటిని మూర్ఛకలెత్తికెను. లేక పూరి తనముచేతన స్నానమేయరు. ఇట్లు స్నానము చేయక ౬ నెలలవరకుండి వానపట్టిక శరీరమునకు నొకటిమూసి నేల చూచితిని. వాని విషయము స్పష్ట నీయింకాలోన చెప్పగా అది సీతగిజా తో నీయముగ రిలువలది అని స్నానము చేయుచును. ఇటులే అరిపిని తరువాత ఆమె బహుశ్రద్ధ తీసికొని స్నానము చేయుచు చుండెనని నేనుగ నెప్పుడుయును; ఇంతయొకడు ఇట్టి వానియొకడు వైద్యశాలయందే గాక ఇంటికి పోయివున్న గూడ చాలనముల వలన స్నానముచేయక కైగి అందులకు వేరేవ్యాధులు సహించుచుగిరి వైద్యశాలకు వచ్చితిని వాని మరెడలని చూచితిని అనినను నాతో బహు విరామముతో తెలిపను. అప్పుడు ఆ వారికప్పు కాకనియూ వదిలి విజ్ఞానశూన్యనియు, అది పిగియించుటకు వచ్చువ్యాధులు ముఖ్యముగా వ్రాతీలు ఎక్కువగిక్రి తీసిగిని భోజనమునందుక పలయు నయ నేను నడిచితిని. యాచియ్యమై ఇమును నైనను శ్రద్ధ తీసిగినియెడలెత్తికే ముందు గమనించవలసి యున్నది.

ఇక వైద్యశాలయందు నొకగు, భోజనము విషయము వ్రాయవలసియున్నది. ఇక్కడ వారియైన వస్తువుల రెండువిధములగా భాగించియుండును. అవనముగ - నియంజన వస్తువులు కొన్ని మరియు రోగి సాకారవస్తువు ఇచ్చునట్లుగా (Eatables) కొన్ని ఇందుగలవు. ఈ భోజనము నకు ఇచ్చువస్తువులు వాక్యవ యమోడ ఆధార

పడియుండును. ఇప్పుడు నేను భోజన విషయము వ్రాయవలసియున్నది నాకు భోజనము బాగుగ. దొరకలేదని చెబుచును లూపించునాడెను. నన్ను భాగిని వాక్యంబు శ్రద్ధలక్షణంబునను ఎక్కువ వరమూరికతో విచారించిరి. ఇందులకు వారిముము. నేనప్పుడు నిర్మలగలతో నాతో ఎంతగా వచ్చితిని. ఇతే ఇప్పుడు నేనువచ్చుతులకు నెల్లు బరు గవలెనని అచియ్యమును గూర్చి వ్రాయవలసి యున్నది.

ఇక్కడ టెనుట్టి భోజనము బీమాలోతు ౨ మూత్రము వరిపెను. అట్లు సరిపక విలంబమునందుట్టి బీమాలో నే నింపలేదుగాని నామున్నముతో సరిగి ప్రతిదినము అభివృద్ధిముగొన్ని రోజుముగలవైన నియ్యుతుంటిని. కొన్ని పలములు కాకునాడె నలెపడక ఆరెయియున్నది నిచ్చబోవలసిన గతి పట్టుండునె. కువియమున కారాగారమునూడ ఇంత అన్యాయముగ నింపకనియే నామగి పాదుము. ఈ విషయము గూర్చి నేను కొ. కరి వాక్యంతో నొకండువ్రాతీ లతోనూడ విచారించితిని. వారు నెమిడి గిగిగి (నెమిడి) (పెట్టి) లేదని చెప్పించుచుండి. అట్లు నన్ను నేయమువారెవరో కాని వారొకడినుడెబీమాలో లెట్ల అప్పుడును పండుచుండగా నామియన నాడుముల విరివ ఎంతయో బాగుండెడిది. ఇంత వారియైన భోజనముగూర్చి నేనుగ్రామము కవరయము. వ్యాపివచ్చునట్టి నేనొకడగు గ్రామయచునొకటిను తాని ఒక్క మట మూత్రము వ్రాయవలసియున్నది. వారియైన భోజనము సుచుచ్చులు బిలుతు పనిగి రాదు (It is not fit for human consumption) అది మూత్రము నేన భారముగ భావ్యగలను. కనుకనే ఈభోజనమునై వైద్యశాల అధికారులు త్వరిత నేనుచచ్చు తీసిగినివలయును లేదనిక కలుగకవలయు గూర్చి వ్రాయవలసియున్నది.

ఇక అక్కడనిచ్చు బట్టలకు గూర్చి నూడ వ్రాయవలసియున్నది. వారిచ్చుబట్టలకు కట్టుకలను చిచ్చియుగొడగిన వాములు నాకేమనకు. అందులకు కట్టొన మువచ్చులయిప్పక నగము దిండుండు (Half made) గానే యుదురు. శ్రీలక్ష్మీమై ఇంతకన్న మంది నుడువలె వచ్చుచు నానా యని వారివ్యాధులకు గూడ వచ్చునట్టి తిని వారి వారిగూడ నికే ఎంతయొయుండెన అట్లయిండును. పురుషులకు నొక భోజి (అది కట్టుకనిన మోకాటవలయుడనెడిది) ఒకకావ (ఒకటి జోలి)నూడ నుండు ఇంకా కట్టొనినూడ నిచ్చునను. ఇంతకన్న వికామైక బోజని నేను భారతములో చూచియే ఎంతగను.

నేను అట్టి ఒక్కడివైనను నేనుగ్రామము దగ్గరే నివశియుండుననియుంటిని. నైవ కృతవే వానినిధరింపిన అవనముకలుగలేదు. ఇంతకు ముందు నొకకట్టునూడ నివశు. ఈజ్జులుగూడెను నుగా అక్కడకు. అప్పు కాదు బెట్టు. బయటివారిని పట్టియచున్నట్లు వారు సెయ్యు బట్టలనివచ్చును. బయటనుండి ఎంత శ్రద్ధమైన బట్టలుగానే తెచ్చి కట్టుకొనెనుచును. కట్టుకల విషయమునూడ నెంతయో శ్రద్ధ తీసిగినివలసియున్నది. లేదో వాని నాకేమనకు లంపములు ఇంత బాగుగ దొరకును. ఏలనర వారి ఎవ బాగుగ లంపమునిచ్చిన వారికి బట్టల ఎం

దివారినిచ్చునని చెప్పి ఇంతయే అక్కర్లేము న్నుది. కాబట్టి ఈ విషయమునూడ వైద్యశాల అధికారులు తగ్గవచ్చు తీసిగినియెడలెదనివచ్చుచున్నాను.

ఇంత ఇక్కడ సరిపకము గూర్చి నూడ కొంత వ్రాయవలసియున్నది. ఇక్కడి పరిశ్రమగి ముఖ్యముగా వార్డువార్డు (Ward boy) మేటి, నిలిమి ఒక ఆధారపడియుండును. పాపము యా

వార్డువార్డుగూర్చి కొంత వ్రాయవలసియున్నది. విరుతేయ కవము బహు భాగినిండుగట్టి యున్నది. వారు ప్రాతము 7 గంటలకు మొదలు కొని సాయంత్రము 7 గంటలవరకు ఎంతయెను వియుండును. వారు ఇంతకవము తయారాకే బానుకు నేవముల లెతు 12 నూపర్లులు చూత్రుతి. వీరి తేయముల తప్పక తగ్గునాడె తేయముల యున్నచు వేరగ ఇచ్చుచుండునా; వీరి తేయములకు వేరసేవ కాన్యో వని బాగుగ జెబుగను.

నిగా వాక్యంబు తీసిగినివచ్చుచుండువలయుగూడెన చాలములకు తగ్గివచ్చును. వారియైన గాక వీరి వంశుగ్గ నూడ చాల తక్కువయ్యును. ఏలెట్టి అతికేయోక్తి యుండును. నేనుగ్రామమునందు నూడుగల చుంకి ఏమూయునా; వారొకడొక వాక్యంబు ఒక్క మేరగిచ్చుచుండు. వారిలో ఎక్కువ రాకేమియన ఆరెయి.

హుకమములలోను గావలసి యుండెను. ఇక సమీపాత్తి మేరగిచ్చువార్డు వార్డు గుత్తుల రాతేను. ఆదిమును బీమాలోతుకు చేర్చు తెలుగు. ఈ విషయమును వ్రాతీ (Night Su perintendent) శ్రద్ధ (Mother) తో నేను చెప్పితిని. ఆమెందులకు చాలివార వడి ఏలెచేయవలయును వైద్యాలయమునకు నిగుల నాకట్టు (Spare hands) లేనాట్టి నిట్లోయారాట్టి కవవలయునని తెచ్చియున్నది. తేయముల కేయముగనే జరుగుచుండును. కాబట్టి యాచియ్యమునూడ వైద్యాలయపు అధికారులు వారిశ్రద్ధ తీసిగినివలసి యున్నది.

ఇక వైద్యాలయమునకు వచ్చిన రోగులు నూడ పరిశ్రమగిగూర్చి కొంత శ్రద్ధ తీసిగినివలసి యున్నది. లేదో వానికే కట్టు ఎంతకవమే యెచ్చుచుండును. కొంకరు బీమాలోలు యా విషయము వారి బోమరికములబాగు పండుగనిన బట్టలనే మైలచేసేయముండి. ఇట్టి సంగతులు తెచ్చితిని జరుగుచుండ బీమాలోలు తప్పక వాక్యంబు తగ్గిని ఏలెట్లోవములక మెలగుచుండవలయును. ఇట్లువారు నేనులేలవలసి జూ పెడనకు ప్రశ్నించితిని. నాను యాచియ్యమునై మూడు విషయము తెలియని యొప్పునిది. ఇట్టి విషయములను ఏలెట్టి అత్తకట్టి మూడక వచ్చిన బీమాలోలకు తక్కువ బోధవేయచుండిన ఎంతయో బాగుండెడిది.

ఇంతకవిషయము వ్రాయవలసి యున్నది. వైద్యశాలయందేగి బీమాలోలు ఎట్లువచ్చువలయునో ఆవింధనిన కొంచెము అచ్చిట్టిని వచ్చిన బీమాలోలు చదువుకొనగలిగినట్టి వారైన వారిని అచివచువుగొనెనని తనవారి అచ్చుకములబాగు కొనిన యంతయో బాగుండెడిది. నూనూడ ఆ వింధనినగూర్చి తెలియక ఏదీచేసెదనట్టి లేక ఏదీచేసెన యెవరేయెవరో యని చాల భయము గవండెను. అట్టి వింధని వచ్చునములుండియే తీరవలెనని నామగి పాదుము. లేదో వా

